

Indítani, teremteni valamit

„Egy koordinátor naplójából”

Indítani, teremteni valamit – az egyik legszebb dolog a világon. Kell hozzá ötlet, elszántság, tervezés, és egy szikra, amely „lángra lobbantja” az egészet. A szikra jelen esetben az a hiánypótló, a kulturális területen eddig ismeretlen munkahelyteremtő lehetőség volt, amelyet a Kulturális Közfoglalkoztatási Program jelentett. A 2012-ben még csak tervezett, 2013 tavaszán már körvonalazódni látszó, majd november 1-jén elinduló modellprogram még talán a megálmodói számára is meglepetést jelentett, hiszen most, 2014. április végén, amikor az első fejezete ugyan lezárul, maga a program önállóvá vált, életre kelt és a saját lábára állt.

A kezdés több szempontból is – jobb szó híján – „marsikusnak”, azaz a Mars harcosságához, kezdeményező erejéhez hasonlónak mondható, hiszen az elszántság mellett rengeteg harc is volt benne, kezdve a hatalmas feladattal, amelyet a közel négyezer ember munkába állítása, beléptetése jelentett a megyei irodáknak. Komoly kihívás volt a feladatok elosztása, megtervezése – elvégre új emberekkel, új módszer szerint, és bizony, olykor már szinte veszni hagyott értékek között kellett újra kutakodni, leporolni, kifényesíteni őket, hogy az adott tájegység régi szépsége újra tündökölhessen bennük.

Az idei év elején a szakemberek már látták, hatalmas eredménye lehet a programnak: elkezdtek szállingózni, majd özönlenni azok a kérdőívek, be-

számolók, amelyek az ország egész területéről érkeztek a Nemzeti Művelődési Intézet budapesti központjába, a Budai Vigadóba.

A szakma fejlődéséhez hasznos tanulságokkal szolgáló felméréseken kívül kézzelfogható eredménye lett a programnak az is, hogy érezhetően fellendült a kulturális élet azokon a településeken, ahol a partnerszervezetek nyitottak voltak a programra és készségesen fogadták, várták az éppen munka nélkül élő érettségizett vagy magasabb iskolai végzettségű álláskeresőket.

A koordinátori munkával megbízott százhatvan ember számára az induláshoz pótolhatatlan segítséget jelentett a december 9–11-ig tartó három napos „előképzés”, az ismeretanyagok számba vétele a Lakiteleki Népfőiskolán. A tananyag és a feladatok megismerése mellett már ekkor barátságok, kellemes munkatársi kapcsolatok is szövődtek. Létrejött egy koordinátori munkacsoport is a legnépszerűbb közösségi oldalon, több mint száz taggal, amely azóta is működik. A karácsonyi időszak már sokkal több programot ígért, kínált a kulturális közfoglalkoztatási programban részt vevő településeken, mint előtte, és a koordinátorok szorgalmasan szálították már nemcsak a kérdőíveket, hanem a híreket, adatokat, fényképeket is a megyei irodákba. Így valóban jogos a Mars harcosságához, kezdeményező erejéhez hasonlítani a prog-

ramot – életre kelt valami, a program megadta a kezdő löketet embernek, partnerszervezetnek, közösségnek, településnek, de elsősorban a kulturális értékek újra felszínre kerülésének. Ahogy teltek a hetek, a kezdeti gondok egyre kezelhetőbbekké váltak. A tapasztalat sokat segített mind az irodákban dolgozóknak, mind a közfoglalkoztatottaknak.

A nagy többség megismerte az adott partnerszervezet munkáját, felvette a ritmust, új feladatokba is belekóstolhatott, sőt, sokan egész másként néztek az eddig „csak” lakóhelyükként ismert településre.

A partnerszervezetek vezetői az esetek túlnyomó többségében arról számoltak be, hogy hatalmas segítséget jelentenek a közfoglalkoztatottak: sok helyen az adott intézmény mindennapjainak életét – informatikai segítség, adminisztratív munka – is fellendítették oly módon, hogy az intézményen belüli teljes munka is gördülékenyebb, átláthatóbb, gyorsabb lett. Mindehhez sokat hozzatott a februártól márciusig az ország számos pontján zajló, nyolc napos, Kulturális közösség-szervezés alapjai nevet viselő képzés, melyen a program minden közfoglalkoztatottja részt vett. A képzés – bár elsősorban érezhető volt némi kezdeti idegenkedés – mindenhol jó emlékekkel, új élményekkel zárult, és valóban betekintést nyújtott a „szakma” rejtelmibe, jelentsen az akár szépséget, akár nehézséget.

Adventi családi délelőtt az Apáczai Csere János Művelődési Ház és Könyvtárban

Természetesen a program során adódtak olyan jellegű hibák, melyekre csak menet közben derülhet fény: ezek elsősorban az információáramlás elakadásából származtak – de tavaszra ez is megoldódott, és a program utolsó két hónapjában ezekből is egyre kevesebb lett. Ahogy márciusban Lakiteleken az előadók közül többen is fogalmaztak: *egységként* tekintve az országos méretű kulturális közfoglalkoztatási programra, elmondható, hogy sikeres lett, megáll a maga lábán, valóban életre kelt és értéket teremt.

Részleteiben vizsgálva a programnak vannak érzékeny pontjai, és ahol ennyi ember dolgozik, némi átjárás, változatosság is van, csoda is lenne, ha mindezek nem jelentek volna meg. Ezekről a tapasztalatokról a megyei irodák elsősorban a koordinátoroktól tájékoztódtak, több helyen beszámolókat is kértek, amelyekben az adott településeket a szárnyai alá vett koordinátor pontos visszajelzésekkel számolt be az irodavezetőnek. És hogy mindez miről is szólt, szemléltetésképpen álljon itt néhány sor *Egy koordinátor naplójából*:

„A Kulturális Közfoglalkoztatási Programban koordinátorként

tavaly december 1-jén kezdtem el dolgozni. A munka kihívás volt, lévén eddig még nem dolgoztam az állami szférában, de úgy gondoltam, közel húsz éves munkatapasztalattal, amelyből tizenkét évet az egyik nagy lapkiadónál töltöttem többek között újságíróként, szerkesztőként, meg tudom oldani a feladatot. Azt gondolom, ez így is történt, ehhez összeállt egy nagyszerű csapat. (...) A közel öt hónap alatt, mióta együtt dolgozunk, mindannyian rengeteg tapasztalatot szereztünk – és nemcsak azért, mert van, akinek ez az első munkahelye, hanem mert mind a terület, mind az állami berendezés rendszere új, s ennek a rendszernek a megismerése mindegyikünknek hasznos volt. Többen büszkék arra, hogy a program során sokkal jobban megismerték a települést, a település hagyományait, múltját, mint eddig, amíg csak lakóhelyük-

ként tekintettek rá. A személyes élményeken, előnyökön kívül a partnerszervezetek vezetői egytől egyig örömmel fogadták mind a programot, a lehetőséget, mind a közfoglalkoztatottakat. Legutóbbi beszélgetéseinkkor mindenki úgy nyilatkozott, kifejezetten örülne, ha a program folytatódna, mert többségében igazi, jó munkatársakat találtak a közfoglalkoztatottak személyében, akik igényes, lelkes, hozzáértő munkával segítik az intézmény működését, sokszor betöltve azt a szakmai űrt, amit addig akár anyagi, akár emberi erőforrás hiányában nem tudtak biztosítani. Több vezetőtől kaptam olyan visszajelzést, hogy a település kulturális életében ez alatt a rövid idő alatt már mérhető az a segítség, az a többlet, amit a program keretében adott munkatárs, munkatársak jelenléte ad. Rendezvények, kiállítások, családi programok, kulturális klubok, pályázatok keltek életre, jöhettek létre a közfoglalkoztatottak segítségével. A Kulturális Közfoglalkoztatási Program előrelépés és hatalmas eredmény mind a települések kulturális életében, mind pedig azoknak a munkanélküli fiatal, vagy már tapasztalt „értelmiségi”, a kulturális élet iránt elhivatott szakembereknek az életében, akik lehetőséget kaptak arra, hogy megmutathassák magukat, és amelylyel nagyon szívesen élnének továbbra is, az esetleges folytatáskor. (...) Számomra mind az emberi, mind a megszerzett munkatapasztalat hasznosítható lesz a további életem során – és úgy gondolom, ezt mindannyian tudjuk kamatoztatni majd.”

A program tehát lábra állt, életre kelt, és mi, a kultúra elhivatottjai, azért is tevékenykedünk, hogy tartsuk életben, amit teremtettünk, létrehoztunk, adjunk neki lehetőséget a további „önálló életre”, arra, hogy fenntartsa magát, és a meglévő csodálatos értékekből teremthessen még újat, maradandót.

PÁRDI PETRA a Népszabadság Oktatási Központban szerzett újságírói végzettséget, tizenhárom évig dolgozott az Axel Springer Magyarország Kft-nél munkatársként, majd on-line szerkesztőként. Önálló novelláskötete jelent meg 2010-ben, és több antológiában is szerepelnek írásai. A kulturális közfoglalkoztatási program első részében Pest megyei koordinátor, jelenleg egy gépjárműipari cégnél dolgozik kereskedelmi asszisztensként.